

Życie jest bezcennym darem II

Niepokojące jest również to, że w Polsce tylko w 1/5 przypadków leczenie podejmowane jest we wczesnej fazie choroby. Dla porównania: w innych krajach Europy i w USA cztery razy więcej osób rozpoczyna terapię we wczesnym okresie choroby. Prognostycznie odsetek zgonów z powodu chorób nowotworowych w stosunku do nowych zachorowań, w roku 2020 zmniejszy się na świecie do połowy, a w Polsce przekroczy 60 %. Połowa kobiet umiera, bo zbyt późno zgłosiły się do lekarza. Tylko 20% objętych programem rządowym kobiet przychodzi na bezpłatne badanie cytologiczne. Niektóre wykonują ją prywatnie, ale dużo w ogóle nie chodzi do ginekologa. Dbająca o siebie kobieta, która chce być trendy, poza stosowaniem zdrowej diety, kupowaniem kosmetyków i ubrań, powinna regularnie odwiedzać ginekologa i wykonywać przynajmniej raz na trzy lata cytologię.

W ramach **Populacyjnego programu wczesnego wykrywania raka piersi** NFZ oferuje kobietom w wieku 50 – 69 lat badanie mammograficzne, któremu każda kobieta powinna poddawać się co dwa lata. Z kolei **Populacyjny program profilaktyki i wczesnego wykrywania raka szyjki macicy**, to możliwość wykonania przez kobiety w wieku 25 – 59 lat co 3 lata badania cytologicznego. Na korzyść wykonywania badań skryningowych przemawia fakt, że rozpoznanie choroby może nawet o dwa lata wyprzedzić wystąpienie objawów. Celem obu programów jest zmniejszenie zachorowalności i poprawa wykrywalności raka szyjki macicy i raka piersi oraz poprawa zgłaszalności kobiet do tych programów w Polsce.

Nowotwór jąder zwykle dotyka mężczyzn młodych między 19. a 29. rokiem życia i nieco starszych w wieku 60 – 75 lat. w Polsce wykrywa się ok. 700 – 800 przypadków zachorowań rocznie. Śmiertelność wynosi około 15 %. Częściej dotyczy mężczyzn rasy białej, a liczba zachorowań stale rośnie. Wczesne rozpoznanie i odpowiednie leczenie są niezwykle istotne, gdyż tylko wówczas prawdopodobieństwo wyleczenia jest bardzo wysokie. Jednak każda, nawet tygodniowa zwłoka zmniejsza drastycznie szansę na całkowite wyleczenie. Wykrycie objawów możliwe jest przede wszystkim w badaniu palpacyjnym i USG. Samokontrola jąder zalecana jest dla mężczyzn na równi z samobadaniem piersi przez kobiety. To niezwykle proste badanie zdecydowanie zwiększa skuteczność leczenia, która we wcześnie wykrytych przypadkach dochodzi nawet do 100%.

Szeroko zakrojona akcja ma na celu nie tylko zwiększenie odsetka wykrywalności i wyleczalności chorób nowotworowych, ale również uświadomienie znaczenia indywidualnej odpowiedzialności za własne zdrowie. Już w latach 70. Ubiegłego wieku wykazano, że ze wszystkich czynników rzutujących na stan zdrowia, największy wpływ mają styl życia i środowisko fizyczne. A więc te czynniki, które jesteśmy w stanie najbardziej modyfikować. Zajęcia proponowane przez lekarzy i położne z Zakładu Profilaktyki Chorób Kobięcych i Seksuologii Katedry Zdrowia Kobiety Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach mają na celu rozpropagowanie działań umożliwiających zwiększenie kontroli nad zachowaniem i poprawą zdrowia lub zapobieganiu rozwojowi choroby i jej skutków.

*Prof. dr hab. n. med. **Violetta Skrzypulec-Plinta***

wraz z pracownikami Zakładu Profilaktyki Chorób Kobietych i Seksuologii

Katedry Zdrowia Kobiety

Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach